

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Marjai Attila ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Tulok Dávid ügyvéd által képviselt alperes ellen lízingdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. január 8. napján kelt 16.G.40.322/2007/35. számú ítélete ellen az alperes részéről 36. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt jogorvoslati illeték a Magyar Állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes, mint lízingbeadó és a ... Kft., mint lízingbevevő 2002. november 25-én, ... szerződésszám alatt operatív lízingszerződést kötöttek, amelynek tárgyát a ... kábelfeldolgozó automata és tartozékai képezték. A felek a lízingszerződés részévé tették a felperes Általános Szerződési Feltételeit. Az alperes, mint készfizető kezes aláírta az operatív lízingszerződést, és a felperessel, mint jogosulttal megkötött készfizető kezességi szerződésben a lízingszerződéssel kapcsolatos, a felperest illető, minden jellegű követelésre készfizető kezességet vállalt.

A gépek szállítója a ... Kft. volt, a ... Kft. a lízingbe vett eszközöket 2002. december 16-án, illetve 2003. február 25-én a szállítótól átvette, azonban a lízingdíjfizetési

kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes 2003. április 3-án írásban felszólította a 2003. január 2-án, február 3-án és március 3-án esedékessé vált lízingdíjak megfizetésére, s miután a ... Kft. ezt követően sem teljesített, a felperes a ÁSZF 12. pontja alapján a lízingszerződést azonnali hatállyal felmondta, és kártérítésként kívánta érvényesíteni a kiszámlázott hátralékos 3.990.131 forint lízingdíjat és kamatait, valamint 25.543.057 forint diszkontált fennmaradó összes lízingdíjat, és az eszközök elszállítása során keletkező 1.050 EUR költséget. Minderről 2003. május 28-án kelt levelében tájékoztatta az alperest.

A felperes megbízottja 2003. május 30-án visszaszállította a lízingbevevőtől a lízingtárgyakat, és a felperes a készfizető kezességi szerződésre hivatkozással az alperessel szemben benyújtott keresetében 3.990.131 forint elmaradt lízingdíj, 22.935.243 forint hátralékos lízingdíj és 626.330 forint költség megfizetésére kérte a kötelezését. A Fővárosi Bíróság 12.G.41.600/2005/6. szám alatt az alperest marasztaló ítéletet hozott, e határozatát a Fővárosi Ítéltábla a 10.Gf.40.335/2006/7. számú végzésével az első fokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat meghozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperes módosított keresetében összesen 25.841.693 forint, s az ezen belül meghatározott részösszegek után a megjelölt kezdő időpontoktól a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Érdemi védekezésként arra hivatkozott, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, a lízingelt eszközöket áron alul értékesítette, figyelemmel arra is, hogy az alperes a lízingbe vett gépeket soha nem használta.

Az elsőfokú bíróság az újabb eljárás eredményeként meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.841.693 forintot, 3.990.131 forint után 2003. március 1-től, 20.893.474 forint után 2004. március 1-től, 958.088 forint után 2005. január 1-től a kifizetés napjáig járó, a mindenkor i jegybanki alapkamat kétszeres szorzata mértékű kamatot, valamint 2.170.300 forint perköltséget, a felperes ezt meghaladó keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság - a részösszegek után megjelölt késedelmi kamatok kezdő időpontjai, valamint az előterjesztett ügyvédi munkadíj összege kivételével - a felperes keresetének túlnyomó részben helyt adó határozatának indokolása szerint a felek közötti jogvita elbírálása során elsődlegesen a felperes üzleti feltételeiből kell kiindulni, amelynek tartalmát a felek szabadon állapíthatták meg (Ptk. 200. §-ának (1) bekezdése). A felperes, mint lízingbeadó a vállalt kötelezettségét teljesítette, a lízing tárgyát beszerezte, és azt a lízingbevevő használatába adta. A lízingbevevőnek a főkötelezettsége a lízingdíj lízingszerződésben meghatározott időpontokban történő megfizetése volt, amely kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes az ÁSZF 12.4.a. pontjában foglaltak értelmében jogosult volt a szerződés azonnali hatályú felmondására, s a felperest a szerződés azonnali hatályú felmondása folytán megilletik a perbeli szerződés vonatkozásában a felmondás időpontjáig esedékessé

vált, s a lízingbevevő által ki nem egyenlített törlesztőrészek; összesen 3.990.131 forint (ÁSZF 13.1. pont), valamint a diszkontált fennmaradó összes lízingdíj; 25.243.057 forint. Ezt az összeget a felperes csökkentette az értékesített lízingtárgyak összesen nettó 4.349.583 forint összegével, így a diszkontált fennmaradó összes lízingdíjtartozás 20.893.474 forint, megalapozott továbbá a lízingtárgyak szállításával és tárolásával kapcsolatban érvényesített 958.088 forint. Az elsőfokú bíróság az alperes védekezését nem fogadta el, megállapította, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, hiszen a gépek nagyobb részének értékesítése nélkül az alperes javára írandó összeg nem is keletkezett volna. E körben az indokolás tartalmazza továbbá; a perben kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy a gépek felperes általi továbbértékesítése a gépek tényleges értékének 50 %-kal alacsonyabb értékén történt, azonban a felperes által csatolt okiratok alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a gépek értékesítéskori tényleges forgalmi értéke szerinti vételárát a piac szűk köre és a kereslet-kínálat hiánya miatt érvényesíteni a felperes nem tudta. Mindezekre figyelemmel az alperest, mint készfizetőt kezelte a Ptk. 272. § (1) bekezdésében, a 274. §-ának (1) és (2) bekezdésében, valamint a 273. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján az ítélet rendelkező részében foglaltak szerint marasztalta. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes alperest a felperes 900.000 forint kereseti illetékből, 100.000 forint, másodfokú bíróság által megállapított fellebbezési eljárási költségéből és 1.170.300 forint, ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló perköltségének a megfizetésére, megállapítva, hogy az alperes személyes költségmentessége folytán az előre le nem rótt 900.000 forint fellebbezési eljárási illetéket és az állam által előlegezett 186.500 forint szakértői díjat a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, elsődlegesen a kereset teljes elutasítása, másodlagosan a marasztalási összeg 5.040.000 forinttal történő csökkentése iránt. Az elsőfokú bíróság döntését sérelmezve az alperes változatlanul állította, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségét megsértette, amikor a visszaszállított gépeket csak részben értékesítette, illetve az értékesített eszközöket jóval annak piaci értéke alatt adta el, a gépeket a lízingbevevő nem használta, azok termelésbe állítása nem történt meg, így azokat álláspontja szerint az értékén kellett volna értékesíteni. Hivatkozott arra is, hogy a szakértő által meghatározott forgalmi értéknél magasabb áron vette lízingbe a felperes a gépeket, és az elsőfokú bíróság a szakvéleménnyel ellentétesen állapította meg az alperes által elszámolható értéket, nem indokolta kellőképpen, miért a felperes által csatolt iratokra támaszkodott a szakvéleménnyel szemben, amely szerint a gépek a forgalmi érték 50 %-ában kerültek értékesítésre, ezért minimálisan a szakértő által meghatározott 10.560.000 forint - 5.520.000 forint = 5.040.000 forinttal csökkenteni kellett volna az alperest terhelő összeget, és az ÁSZF 13.1. pontja értelmében az elsőfokú bíróságnak alkalmaznia kellett volna 340. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

Nem volt vitás az ügyben, hogy a felperes, mint lízingbeadó és a perben nem álló ... Kft., mint lízingbevevő a Polgári Törvénykönyv Kötelmi jog Különös részében nem szabályozott lízingszerződést kötöttek, ezért az ebből származó jogvita elbírálására elsődlegesen az ügyleti feltételekből kell kiindulni, amelyet a Ptk. 200. §-ának (1) bekezdése értelmében a felek szabadon állapíthattak meg. A perbeli lízingszerződés - többek között - lehetővé tette, hogy az esetben, ha a lízingbevevő két egymást követő lízingdíj kifizetésével késedelembe esik, a lízingbeadó, a felperes, a szerződést azonnali hatállyal felmondhassa és a lízingelt gépeket visszavehesse (ÁSZF 12. pont, 12.4.a. pont, 12.6. pont), és kártérítésként igényt tarthasson az ÁSZF 13. pontjában írt követelésekre.

Tény, hogy a ... Kft. lízingbevevő megszegte a felperessel kötött lízingszerződést; a lízingdíjfizetési kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget, ezért a felperes a szerződés azonnali hatályú felmondását jogszerűen gyakorolta. A felmondás a Ptk. 321. §-ának (1) bekezdése szerint a szerződést megszünteti, amely a Ptk. 319. §-ának (2) bekezdése értelmében azt jelenti, hogy a szerződés a jövőre nézve szűnik meg, és a felek további szolgáltatásokkal egymásnak nem tartoznak. A lízing tárgyat képező gépeket a lízingbevevő köteles volt visszaszolgáltatni, a felperes pedig a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazandó 339. §-ának (1) bekezdése, illetve az ÁSZF 13. pontjában foglaltak értelmében a ... Kft.-től, valamint a készfizető kezességi szerződés alapján az alperestől (Ptk. 272. § (1) bekezdés, 274. § (1) bekezdés) kártérítést követelhetett.

A felek a szerződésben a lízingszerződésnek felmondással történő megszűnése esetén a lízingbeadót megillető követeléseket, akként határozták meg, hogy a lízingbevevőnek meg kell fizetni a diszkontált fennmaradó összes lízingdíjat, minden egyéb, már hátralékos lízingdíjat és egyéb hátralékos díjat és költséget, valamint egy esetlegesen kalkulált piaci érték diszkontált összegét. Az ÁSZF 13.1. pontja előírta továbbá; a lízingbeadó költségmegtakarításai a lízingszerződés idő előtti megszüntetése következtében a diszkontálás által figyelmen kívül maradnak, arra a lízingbevevő nem hivatkozhat. Az árfolyamváltozás a teljesítés napján a 6.4. pont szerint figyelembe veendő. A lízingbeadó által a lízingtárgy értékesítéséből befolyt árbevétel, levonva az értékesítési költségeket, elszámolásra kerül a lízingbevevő javára. A lízingbevevő a szerződésből eredő fizetési kötelezettségének késedelmes

teljesítése esetére a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő összegű késedelmi kamatot köteles fizetni.

A perben a készfizető kezes alperes helytállási kötelezettségének mentesülése - illetve a fellebbezésében kötelezettsége mértékének csökkentése - érdekében arra hivatkozott, hogy a felperes a visszavett gépek értékesítése során nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének. Az alperesnek ezt a hivatkozását, a kárenyhítési kötelezettség körében előadott állításait a másodfokú bíróság sem osztotta. A lízingszerződés egyértelműen tartalmazta a szerződés azonnali hatályú felmondásának az előzőekben ismertetett jogkövetkezményeit, amely szerint a lízingbeadó továbbra is követelheti a diszkontált fennmaradó összes lízingdíjat, minden egyéb, már hátralékos lízingdíjat és költséget. Nem vitás tény; a felperes a visszavett vagyontárgyak nagy részét értékesítette, és a befolyt eladási árral a követelését csökkentette. A védekezésére tekintettel az alperest terhelte a perben annak bizonyítása (Pp. 164. § (1) bekezdés), hogy a felperes a lízingelt gépek értékesítése során a kárenyhítési kötelezettségét megsértette (Ptk. 340. § (1) bekezdés), vagyis állítása szerint a felperes kizárólagos önhibája, illetve közreható önhibája okozta a kárt. A feltárt adatok azonban nem támasztják alá, hogy a felperes a perbeli esetben megsértette a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdésében írt elvárhatósági követelményeket.

A Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a felperes adott helyzetben elvárható magatartását.

A felperes a lízing tárgyat képező gépeket azzal a céllal vásárolta meg, hogy azt a lízingszerződés futamideje alatt a lízingbevevő tartós és kizárólagos használatába adja (ÁSZF 2.1. pont). Az ügyleti feltételek ugyanitt rögzítik, hogy a lízingszerződés és a lízingtárgy eladójával/szállítójával kötött adásvételi/szállítási szerződés egymást feltételezi, és egymásra tekintettel jön létre. Tény, hogy a ... Kft. lízingbevevő a ... Kft.-től a lízingbeadó által megvásárolt speciális gépeket maga választotta ki, és a jogvita megítélése szempontjából nem bír relevanciával az a körülmény, hogy - az egyébként rendeltetésszerű használatra alkalmas gépeket - milyen okból nem működtette a lízingbevevő. A lízingszerződés azonnali hatályú felmondását követően - a per adatai szerint - csak a ... Kft.-nek tudta értékesíteni a felperes a gépeket, ennek ellenkezőjét az alperes nem bizonyította, a felperes kárenyhítési kötelezettségének egyébként is határt szab az a megfontolás, hogy a kárenyhítés célja a károsultat ért vagyoni hátrány csökkentése.

A felperes elvárható magatartásának megítélésénél nincs jelentősége a megismételt eljárásban beszerzett igazságügyi szakértői véleményben megállapított gépértéknek. Ezt az értéket - mivel a vizsgált eszközökhöz hasonlókat beszerezni nem lehet - a szakértő a műszaki mutatók szerint számította ki, és egy egyenértékű berendezés feltételezett újrabeszerezési értékét állapította meg. Ezen érték-

megállapításból önmagában nem következik, hogy - egy korlátozott piacon - a szakértő által javasolt értéken a perbeli gépek eladhatóak voltak. Ezért helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a készfizető kezes alperest a lízingszerződés részét képező ÁSZF 13. pontjában előírt elszámolás alapulvételével marasztalta.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit pedig a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a felperesnek megtéríteni a másodfokú perköltségét, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (2) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított, s az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 900.000 forint jogorvoslati illeték az állam terhén marad.

Budapest, 2009. szeptember 1.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró